

Arbetsordning för kyrkomötet

Utfärdad i Åbo den 12 maj 2023

Kyrkomötet har med stöd av 10 kap. 9 § 1 mom. i kyrkolagen (652/2023) antagit följande arbetsordning:

kyrkolagen 10 kap. 9 §

Domkapitlet, stiftsfullmäktige, biskopsmötet, kyrkostyrelsen och kyrkomötet ska alla anta en arbetsordning för sig.

I arbetsordningen ska det bestämmas om organets förvaltning och förfaranden. - -

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 § Kyrkomötets sammanträde

Till kyrkomötets sessioner sammanträder ombud för kyrkan årligen de måndagar som följer närmast efter den 1 maj och närmast efter den 1 november, om inte kyrkomötet eller ordförandekonferensen beslutar annat med stöd av 6 § 3 mom.

Vårsessionen kan ställas in det andra, tredje och fjärde året under mandatperioden. Kyrkomötet eller dess ordförande och vice ordförande fattar tillsammans beslut om detta. Beslutet ska fattas före utgången av mars.

Kyrkomötet beslutar om sammanträdesorten.

Ordförande ska i god tid före mötets början meddela ombuden tid och plats för kyrkomötet.

kyrkoordningen (657/2023) 5 kap. 2 §

Kyrkomötet sammanträder årligen under de dagar som fastställs i arbetsordningen eller annars bestäms av kyrkomötet.

Ett ombud som är förhindrat att delta i kyrkomötet ska meddela detta till domkapitlet, som ska kalla ersättaren och utfärda fullmakt för denna.

Kyrkomötets session inleds med en gudstjänst.

kyrkoordningen 5 kap. 3 § 1 och 2 mom.

Ordförande för kyrkomötet är ärkebiskopen eller, om tjänsten som ärkebiskop är vakant, den biskop som är äldst i tjänsten.

Kyrkomötet utser två vice ordförande och tillsätter nödvändiga utskott. Bestämmelser om ordförandekonferensen, förstärkta ordförandekonferensen, elektorerna och utskotten finns i arbetsordningen.

2 § Sittordning

Stiftens ombud sitter i plenisalen stiftsvis i alfabetisk ordning. Övriga ombud sitter som en särskild grupp. Samernas ombud sitter i samma grupp som ombuden från Uleåborgs stift.

3 § Granskning av fullmakt

Efter att ordföranden och generalsekreteraren granskat och godkänt ombudets fullmakt har ombudet rätt att delta i kyrkomötets arbete. Om en fullmakt inte godkänns avgör kyrkomötet ärendet.

kyrkolagen 5 kap. 1 § 1–3 mom.

Kyrkans ombud vid kyrkomötet är

- 1) biskoparna i stiftet,
- 2) fältbiskopen,
- 3) 96 genom val utsedda ombud av vilka 32 är präster och 64 lekmän,
- 4) samernas ombud som väljs av sametinget,
- 5) ett ombud som utsetts av statsrådet.

Ombuden ska vara medlemmar i kyrkan. Ett av de lekmannaombud som avses i 1 mom. 3 punkten ska utses bland församlingarna på Åland.

Domkapitlet utser inom sig en prästmedlem i stället för biskopen, om biskopstjänsten är vakant eller biskopen har förhinder. Domkapitlet i ärkestiftet utser en prästmedlem endast om varken ärkebiskopen eller biskopen deltar i kyrkomötet.

2 kap. Organ som utses av kyrkomötet

4 § Presidiet

Kyrkomötets presidium består av kyrkomötets ordförande samt första och andra vice ordförande.

Presidiet har till uppgift att leda kyrkomötet och planera arbetet under sessionsperioden.

Om presidiet är förhindrat att delta i kyrkomötesarbetet ska en tillfällig ordförande utses för att leda plenum. Vid valförrättningen leds ordet av den i tjänsten äldsta biskopen.

kyrkoordningen 5 kap. 3 § 1 och 2 mom.

Ordförande för kyrkomötet är ärkebiskopen eller, om tjänsten som ärkebiskop är vakant, den biskop som är äldst i tjänsten.

Kyrkomötet utser två vice ordförande och tillsätter nödvändiga utskott. Bestämmelser om ordförandekonferensen, förstärkta ordförandekonferensen, elektorerna och utskotten finns i arbetsordningen.

kyrkoordningen 10 kap. 7 § 2 mom.

Om både ordföranden och vice ordföranden är frånvarande eller jäviga utses en tillfällig ordförande för sammanträdet eller behandlingen av ärendet.

5 § Ordförandekonferensen

Ordförandekonferensen består av kyrkomötets ordförande, vice ordförandena samt utskottens och elektorernas ordförande.

Ärkebiskopen är ordförande och kyrkomötets båda vice ordförande är vice ordförande.

De lagfarna sakkunniga som avses i 5 kap. 4 § 1 mom. i kyrkoordningen deltar på ordförandens begäran i ordförandekonferensens arbete.

6 § Ordförandekonferensens uppgifter

Ordförandekonferensen har till uppgift att

- 1) för kyrkomötet föreslå
  - a) sammanträdesorten och vid behov sammanträdesdagarna, att en session ska avbrytas eller avslutas eller att en vårsession eventuellt ska ställas in,
  - b) till vilket utskott ett ärende ska remitteras för beredning, vilket utskott som ska ge sitt utlåtande i ärendet och om ett utlåtande av förstärkta ordförandekonferensen krävs i ärendet,
  - c) tillsättande av extra utskott och förrättande av val av medlemmar i utskotten,
  - d) övriga frågor som gäller kyrkomötets arbete;
- 2) ge anvisningar om
  - a) arbetsarrangemangen i kyrkomötet,
  - b) utskottens verksamhetsområden och utskottsarbetet,
  - c) förfarandet för begäran om ordet och inlägg i plenum,
  - d) frivillig redogörelse för bindningar,
  - e) förfarandet vid förrättande av val av utskottsmedlemmarna,
- 3) vara ett rådgivande organ för ordföranden,
- 4) sköta övriga uppgifter som kyrkomötet ger ordförandekonferensen i uppdrag.

Ordförandekonferensen kan tillsätta en arbetsgrupp för att bereda ärenden som hör till ordförandekonferensen.

Ordförandekonferensen kan enhälligt besluta om att flytta fram en session om detta är nödvändigt för att trygga kyrkomötets handlingsförmåga.

kyrkolagen 10 kap. 17 § 3 mom.

I arbetsordningen eller i en förvaltningsstadga eller instruktion kan det ges sådana föreskrifter om längden på anförandena i enskilda ärenden som behövs för att säkerställa sammanträdet förlopp.

kyrkolagen 11 kap. 1 §

Om det genom förordning av statsrådet föreskrivs att befogenheter enligt beredskapslagen (1552/2011) ska börja tillämpas under undantagsförhållanden, kan kyrkostyrelsen sammankalla kyrkomötet på en plats som den bestämmer.

Om kyrkomötet inte kan sammanträda under undantagsförhållanden, har kyrkostyrelsen rätt att för kyrkomötets räkning göra framställningar och ge yttranden till statsrådet. Dessutom har kyrkostyrelsen rätt att för högst ett år meddela interimistiska förordnanden om

- 1) budgeten för kyrkans centralfond, ändringar i budgeten eller tillämpning av ett budgetförslag till dess att kyrkomötet har fattat beslut i ärendet,
- 2) kyrkostyrelsens förvaltning och verksamhet,
- 3) församlingarnas och de kyrkliga samfälligheternas förvaltning, skyddet av deras egendom och andra åtgärder som undantagsförhållandena kräver,
- 4) senareläggning av församlingsval,
- 5) överföring av kyrkofullmäktiges eller gemensamma kyrkofullmäktiges beslutanderätt till kyrkorådet eller gemensamma kyrkorådet, eller av kyrkorådets eller församlingsrådets beslutanderätt till kyrkoherden.

Ett interimistiskt förordnande som kyrkostyrelsen har meddelat med stöd av 2 mom. ska föras till kyrkomötet för behandling genast när det kan sammanträda. Kyrkomötet kan låta ett förordnande vara i kraft eller ändra eller upphäva det.

1 och 17 § i arbetsordningen

7 § Förstärkta ordförandekonferensen

Förstärkta ordförandekonferensen består av kyrkomötets ordförande, vice ordförande, utskottens ordförande, ordförande för elektorerna, stiftens biskopar och fältbiskopen. Om utskottets ordförande är en biskop, utser utskottet dessutom inom sig ett lekmannaombud till medlem i förstärkta ordförandekonferensen.

Ärkebiskopen är ordförande och kyrkomötets båda vice ordförande är vice ordförande.

Förstärkta ordförandekonferensen ska på begäran ge ett utlåtande om huruvida ett förslag måste avgöras med kvalificerad majoritet eller inte.

kyrkolagen 5 kap. 4 §

Om ett förslag av ett utskott har godkänts till alla delar i den första behandlingen i kyrkomötets plenum, ska det i sin helhet tas upp till andra behandling i ett annat plenum i den form som det beslutades i den första behandlingen, om ärendet gäller

- 1) bibelöversättning, den kristna läran, psalmbok eller kyrkohandbok,
- 2) principiella ställningstaganden som rör kyrkans tro och lära eller som grundar sig på dem samt åtgärder med anledning av dessa,
- 3) förslag om stiftande, ändring eller upphävande av kyrkolag eller godkännande av kyrkoordning.

Förslaget godkänns om det i den andra behandlingen får minst tre fjärdedelar av de avgivna rösterna.

8 § Elektorerna

Kyrkomötet har 25 elektorer.

Elektorerna har till uppgift att

- 1) välja medlemmar till utskotten och lagfarna sakkunniga till kyrkomötet,
- 2) om kyrkomötet särskilt beslutar det välja medlemmar och ersättare till kommittéer och arbetsgrupper som bereder ärenden för kyrkomötet,
- 3) lägga fram förslag till val av medlemmar i kyrkostyrelsen, ledande tjänsteinnehavare vid kyrkostyrelsens kansli samt medlemmar och ersättare i övriga organ och kommittéer som utses vid plenum, i fråga om kommittéer dock endast om inte kyrkomötet beslutar något annat.

9 § Utskotten

Kyrkomötet har följande permanenta utskott:

- 1) handboksutskottet, som bereder ärenden som gäller kyrkliga böcker samt frågor i anslutning till dem samt ärenden som gäller kyrkans gemensamma verksamhet och utveckling och som kyrkomötet beslutat om,
- 2) konstitutionsutskottet, som bereder ärenden som gäller kyrkans tro och lära, grunderna för kyrkans verksamhet, förhållandet mellan kyrkan och staten och kyrkans förhållande till andra kyrkor och trossamfund samt frågor i anslutning till detta,
- 3) lagutskottet, som bereder ärenden som gäller författningar samt bestämmelser som utfärdas med stöd av dem, om de inte ska beredas av andra utskott,
- 4) förvaltningsutskottet, som bereder ärenden som gäller den kyrkliga förvaltningen, om de inte ska beredas av andra utskott,
- 5) ekonomiutskottet, som bereder kyrkans centralfonds och kyrkans pensionsfonds budget samt verksamhets- och ekonomiplaner, verksamhetsberättelser och bokslut samt övriga ärenden i anslutning till kyrkans och församlingarnas ekonomi och kyrkans personalförvaltning,
- 6) framtidsutskottet, som bereder ärenden i anslutning till långsiktig utveckling av kyrkans arbete samt framtidsfrågor,
- 7) allmänna utskottet, som bereder de ärenden som kyrkomötet fattat beslut om gällande kyrkans gemensamma verksamhet och utvecklandet av denna samt ärenden som inte ska beredas av andra utskott,
- 8) kansliutskottet, som upprättar expeditioner över de kyrkomötesbeslut som inte delges med protokollsutdrag samt bereder ärenden som gäller arvoden och ersättningar som betalas för kyrkomötets och kyrkostyrelsens plenums arbete och sköter kyrkomötets praktiska arrangemang.

kyrkolagen 5 kap. 2 §

Kyrkomötet behandlar ärenden som gäller kyrkans lära och arbete samt kyrkans lagstiftning, förvaltning och ekonomi.

Kyrkomötet ska

- 1) godkänna och besluta om ibruktagande av bibelöversättning, den kristna läran, psalmbok och kyrkohandbok,

- 2) behandla frågor som förutsätter sådana principiella ställningstaganden som gäller kyrkans tro och lära eller som grundar sig på dem, samt vidta åtgärder med anledning av dessa,
- 3) lägga fram förslag om stiftande, ändring eller upphävande av kyrkolag och om i 1 kap. 5 § 3 mom. avsedd annan lagstiftning som gäller kyrkan samt godkänna kyrkoordning,
- 4) ge yttranden och göra framställningar till statsrådet i viktiga frågor som gäller förhållandet mellan kyrkan och staten,
- 5) besluta om kyrkans förhållande till andra kyrkor, trossamfund och mellankyrkliga organisationer samt om samarbetet med dem,
- 6) besluta om godkännande av en organisation som kyrkans missionsorganisation och om upphävande av denna ställning,
- 7) godkänna verksamhets- och ekonomiplanerna samt budgetarna för kyrkans centralfond och besluta om
  - a) församlingarnas årliga avgifter till kyrkans centralfond,
  - b) grunderna för fördelningen av den finansiering som avses i lagen om statlig finansiering till evangelisk-lutherska kyrkan för skötseln av vissa samhällsuppgifter (430/2015) mellan församlingar, kyrkliga samfälligheter och kyrkostyrelsen,
- 8) låta granska räkenskaperna och förvaltningen i fråga om kyrkans centralfond och andra av kyrkostyrelsen och stiftsmyndigheterna förvaltade fonder och andra tillgångar samt fastställa boksluten för dem och besluta om beviljande av ansvarsfrihet,
- 9) behandla de andra än i 1–8 punkten avsedda ärenden som kyrkomötet har enligt denna lag, enligt någon annan lag eller enligt kyrkoordningen.

kyrkoordningen 5 kap. 3 § 3 mom.

Kyrkomötet fastställer de arvoden och ersättningar som ska betalas till ombuden och tjänstemännen.

10 § Extra utskott

På ordförandekonferensens förslag kan kyrkomötet tillsätta ett extra utskott. Till ett extra utskott, som består av minst sju medlemmar, kan sändas även sådana ärenden som enligt 9 § ska beredas av något av de permanenta utskotten.

Vid tillsättandet av ett extra utskott beslutar kyrkomötet om antalet medlemmar, deras uppdrag och mandattid.

11 § Sektion

Ett utskott och elektorerna kan inom sig tillsätta en sektion för att bereda ärenden. På sektionen tillämpas samma bestämmelser som på det tillsättande organet.

3 kap. Kyrkomötets konstituering

12 § Val av vice ordförande

Val av första och andra vice ordförande förrättas separat vid första plenum under mandatperiodens första session.

kyrkolagen 10 kap. 19 § 1 mom.

Förtroendevalda, tjänsteinnehavare och arbetstagare i ett organ utses genom val. Vid val blir den eller de som fått flest röster utsedda. Motiveringen för ett beslut kan utelämnas.

kyrkoordningen 5 kap. 3 § 2 mom.

Kyrkomötet utser två vice ordförande och tillsätter nödvändiga utskott. - -

47 § i arbetsordningen

13 § Val av elektorer

Valet av elektorer behandlas vid första plenum under den första sessionen under kyrkomötets mandatperiod. Elektorsvalet sker gruppvis. Lekmanna- och prästombuden bildar egna grupper stiftsvis. Lekmannaombudet från Åland räknas till Borgå stift och

samernas ombud till Uleåborgs stift. Biskoparna och statsrådets representant utgör gruppen av officiella ombud.

Ombuden i varje grupp röstar inom sig på det antal elektorers som anvisats dem enligt fördelningen i 14 §. Vid separata val ska på samma sätt väljas lika många ersättare som ordinarie elektorers. Samtidigt fastställs den ordning i vilken ersättarna träder i de ordinarie elektorernas ställe.

Varje grupp förrättar inom sig valet av elektorers. Gruppen sammankallas av det ombud som kyrkomötets ordförande utser för denna uppgift. Ombudet utser två ombud i gruppen till rösträknare.

kyrkolagen 10 kap. 19 § 1 mom.

Förtroendevalda, tjänsteinnehavare och arbetstagare i ett organ utses genom val. Vid val blir den eller de som fått flest röster utsedda.

Motiveringen för ett beslut kan utelämnas.

14 § Fördelningen av elektorsmandat

Kyrkostyrelsen fördelar elektorsmandaten före den första sessionen under kyrkomötets mandatperiod. Elektorsmandaten fördelas i förhållande till antalet ombud i de grupper som avses i 13 § 1 mom. Var och en av grupperna får minst två elektorsmandat.

kyrkoordningen 5 kap. 1 § 1 mom.

Kyrkostyrelsen beslutar hur mandaten för kyrkomötesombuden fördelas mellan stiftet. Antalet ombud som väljs från de olika stiftet fördelas mellan stiftet i förhållande till antalet närvarande medlemmar så att det totala antalet ombud som ska utses i stiftet först konstateras och därefter bestäms hur mandaten ska fördelas mellan prästombuden och lekmannaombuden. När mandaten fördelas mellan stiftet beaktas inte det lekmannaombud som utses från församlingarna på Åland, och inte heller antalet närvarande medlemmar i dessa församlingar. Från varje stift utses minst två präster och fyra lekmän.

15 § Elektorernas konstituering

Vid sitt första sammanträde utser elektorerna inom sig en ordförande och en vice ordförande för sin mandatperiod. Den elektor som kyrkomötets ordförande utser för uppgiften sammankallar och leder detta sammanträde tills ordföranden och vice ordföranden valts.

16 § Tillsättandet av utskotten

Kyrkomötet tillsätter de permanenta utskotten för mandatperioden i början av kyrkomötets första session efter valet.

Till handboksutskottet utses 11 medlemmar, till konstitutionsutskottet och lagutskottet vardera 18 medlemmar, till förvaltningsutskottet 16 medlemmar, till ekonomiutskottet 17 medlemmar, till framtidsutskottet och allmänna utskottet vardera 14 medlemmar och till kansliutskottet 7 medlemmar, om inte kyrkomötet när det inleder sin mandatperiod beslutar något annat på förslag av presidiet.

Ett ombud kan väljas till medlem i endast ett permanent utskott utöver kansliutskottet.

kyrkoordningen 5 kap. 3 § 2 mom.

Kyrkomötet utser två vice ordförande och tillsätter nödvändiga utskott.

Bestämmelser om ordförandekonferensen, förstärkta ordförandekonferensen, elektorerna och utskotten finns i arbetsordningen.

17 § Val av utskottsmedlemmar

Vid valet av utskottsmedlemmar ska elektorerna i den mån det är möjligt beakta förslagen av de grupper som avses i 13 § 1 mom., samt den kompetens och representativitet som krävs för utskottsarbetet. Vid valet av utskottsmedlemmar ska dessutom det som föreskrivs i 9 kap. 8 § i kyrkolagen om representationen för kvinnor och män i ett organ beaktas i den mån det är möjligt.

Elektorerna ska till sitt meddelande om utskottens medlemmar bifoga en redogörelse för de principer enligt vilka utskottsplatserna har fördelats.

kyrkolagen 9 kap. 8 §

Om det inte finns särskilda skäl för något annat, ska kvinnor och män vara representerade till minst 40 procent vardera i kyrkans organ, förutom vid kyrkomötet och i stiftsfullmäktige, domkapitlet, kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige och församlingsrådet.

18 § Utskottens konstituering

Utskotten väljer inom sig en ordförande och en vice ordförande för sin mandatperiod. Innan ordförandena har valts sammankallas och leds sammanträdet av den utskottsmedlem som elektorerna har utsett till sammankallare.

Om en biskop utses till ordförande för utskottet, väljer utskottet inom sig ett lekmannaombud till medlem i förstärkta ordförandekonferensen för sin mandatperiod.

kyrkolagen 10 kap. 19 § 1 mom.

Förtroendevalda, tjänsteinnehavare och arbetstagare i ett organ utses genom val. Vid val blir den eller de som fått flest röster utsedda. Motiveringen för ett beslut kan utelämnas.

19 § Lagfaren sakkunnig

Kyrkomötet utser för sig ett behövligt antal lagfarna sakkunniga.

kyrkoordningen 5 kap. 4 § 1 mom.

Den ledande tjänsteinnehavaren vid kyrkostyrelsens kansli, kyrkostyrelsens avdelningschefer och de lagfarna sakkunniga som kyrkomötet utser för sin mandatperiod har närvaro- och yttranderätt vid plenum.

4 kap. Organens sammanträden och behandling av ärenden

20 § Organen

I det här kapitlet avses med organ ordförandekonferensen, förstärkta ordförandekonferensen, elektorerna och utskotten.

21 § Organens sammanträden

Organen sammanträder enligt behov under en session och mellan sessionerna.

Organet sammankallas av ordföranden eller, om denna har förhinder, av vice ordföranden. Organet kan också på förhand fastställa en tidsplan för sina sammanträden.

Ordföranden kan av grundad anledning ställa in ett sammanträde.

22 § Ordinarie sammanträden och elektroniska sammanträden

Organet kan behandla ärenden vid ett ordinarie sammanträde, där mötesdeltagarna är närvarande på mötesplatsen, eller vid ett sammanträde i en elektronisk miljö, där deltagandet sker med hjälp av elektronisk förbindelse (elektroniskt sammanträde). En kombination av de ovan nämnda mötesformerna (hybridsammanträde) är också möjlig.

Både vid ett ordinarie sammanträde och vid ett elektroniskt sammanträde kan ett elektroniskt ärendehanterings- och röstningssystem användas. Elektroniskt röstningssystem får användas vid val med slutna sedlar, om valhemligheten är tryggad.

Den som deltar i sammanträdet via en elektronisk förbindelse ska se till att konfidentiella diskussioner eller sekretessbelagda uppgifter inte kan höras eller ses av utomstående. Kyrkostyrelsen ser till att de system och datakommunikationsförbindelser som behövs för elektroniska sammanträden är uppdaterade och informationssäkra.

Organet beslutar om möjligheten att ordna elektroniska sammanträden och hybridsammanträden. Ordföranden sammankallar mötet.

kyrkolagen 10 kap. 12 §

Beslut i ärenden som hör till ett organ kan fattas vid ett ordinarie sammanträde, vid ett sammanträde i en elektronisk miljö (elektroniskt sammanträde) eller på elektronisk väg före sammanträdet (elektroniskt beslutsförfarande). I ordinarie sammanträden går det genom beslut av organet också att delta på elektronisk väg.

Vid elektroniska sammanträden och i elektroniskt beslutsförfarande samt vid deltagande i ordinarie sammanträden på elektronisk väg ska

församlingen, den kyrkliga samfälligheten, domkapitlet eller kyrkostyrelsen sörja för informationssäkerheten och för att utomstående inte har tillgång till sekretessbelagda uppgifter.

kyrkolagen 10 kap. 13 §

Vid ett elektroniskt sammanträde krävs det att de som konstateras vara närvarande står i bild- och ljudförbindelse med varandra på lika villkor.

23 § Kallelse till organets sammanträde

Sekreteraren ska skicka en kallelse till organets sammanträde så snart som möjligt. Kallelsen till sammanträdet kan skickas elektroniskt.

Om sammanträdet är elektroniskt ska detta nämnas i kallelsen till sammanträdet.

En ordinarie elektor ska meddela elektorernas ordförande eller sekreterare om han eller hon inte kan delta i sammanträdet. Elektorernas ordförande och en utskottsordförande ska meddela ordföranden eller sekreteraren för ordförandekonferensen eller förstärkta ordförandekonferensen om han eller hon inte kan delta i sammanträdet. Ordföranden eller sekreteraren sänder kallelsen till en ersättare, elektorernas vice ordförande eller utskottets vice ordförande.

kyrkoordningen 10 kap. 7 § 1 mom.

Bestämmelser om hur en ersättare ska kallas till ett sammanträde finns i förvaltningsstadgan, organets arbetsordning eller instruktionen.

24 § Beslutsförhet och tillfällig ordförande

Bestämmelser om ett organs beslutsförhet finns i 10 kap. 15 § 1 mom. i kyrkolagen.

Bestämmelser om val av tillfällig ordförande för att leda elektorernas eller ett utskotts sammanträde finns i 10 kap. 7 § 2 mom. i kyrkoordningen.

kyrkolagen 10 kap. 15 § 1 mom.

Ett organ är beslutsfört när mer än hälften av medlemmarna är närvarande, om det inte i denna lag ställs andra krav på beslutsfattandet. För att

kyrkomötet och biskopsmötet ska vara beslutsföra krävs det inte att mer än hälften av ombuden eller medlemmarna är närvarande.

kyrkoordningen 10 kap. 7 § 2 mom.

Om både ordföranden och vice ordföranden är frånvarande eller jäviga utses en tillfällig ordförande för sammanträdet eller behandlingen av ärendet.

25 § Hörande och utlåtanden

Ett organ kan kalla sakkunniga att höras vid sina sammanträden. Organet kan begära utlåtanden av andra organ, biskopsmötet, kyrkostyrelsen och andra myndigheter.

Ett utskott som utarbetar ett betänkande ska bifoga de utlåtanden som inkommit till betänkandet.

kyrkoordningen 5 kap. 6 §

Biskopsmötet ska ges möjlighet att ge ett utlåtande i ärenden som avses i 5 kap. 2 § 2 mom. 1 och 2 punkterna i kyrkolagen. Kyrkostyrelsen ska ges möjlighet att ge ett utlåtande i ärenden som avses i 3 punkten i det momentet.

26 § Utskottens gemensamma sammanträde

Utskotten kan hålla ett gemensamt sammanträde där de utskott deltar som på grund av det ärende som bereds behöver närvara vid sammanträdet. Det utskott till vars uppgifter det ärende som ska behandlas i huvudsak hör ansvarar för sammanträdets sammankallande, ordförandeskap, upprättande av protokoll och övriga uppgifter i anslutning till sammanträdesadministrationen. Vid ett gemensamt sammanträde kan man föra diskussion, men inte fatta beslut eller göra framställningar i det ärende som ska beredas.

27 § Behandling av ärenden i utskott

Varje ärende ska tas upp till tre behandlingar i utskottet. Som utskottets slutliga beslut betraktas det beslut som fattats vid den andra behandlingen. Vid den tredje

behandlingen justerar utskottet betänkandet. Justeringen av betänkandet kan även anförtros utskottets ordförande och sekreterare.

En utskottsmedlem ska meddela sin avvikande åsikt vid andra behandlingen av ärendet och lägga fram den skriftligt vid tredje behandlingen.

Om ett initiativ i ett ärende som avses i 5 kap. 2 § 2 mom. 1–3 punkten i kyrkolagen inte innehåller något detaljerat förslag till innehållet i en kyrklig bok, ett principiellt ställningstagande eller en punkt i kyrkolagen eller kyrkoordningen, ska ett utskott sitt i betänkande föreslå hur den fortsatta beredningen av ärendet ska ske samt vilka utlåtanden som ska begäras om det förslag som ska beredas för kyrkomötet, om utskottet inte föreslår att ärendet ska förfalla. Biskopsmötet och kyrkostyrelsen kan även utan uppdrag av kyrkomötet till kyrkomötet ge och begära utlåtanden som de anser nödvändiga.

Avvikelser från bestämmelserna i 1 och 2 mom. kan göras om utskottet enhälligt fattar beslut om det.

kyrkolagen 5 kap. 2 § 2 mom. 1–3 punkten

Kyrkomötet ska

- 1) godkänna och besluta om ibruktagande av bibelöversättning, den kristna läran, psalmbok och kyrkohandbok,
- 2) behandla frågor som förutsätter sådana principiella ställningstaganden som gäller kyrkans tro och lära eller som grundar sig på dem, samt vidta åtgärder med anledning av dessa,
- 3) lägga fram förslag om stiftande, ändring eller upphävande av kyrkolag och om i 1 kap. 5 § 3 mom. avsedd annan lagstiftning som gäller kyrkan samt godkänna kyrkoordning, - -

28 § Gemensamt betänkande

Stiftsfullmäktigeframställningar och ombudsinitiativ som gäller samma sak ska ett utskott behandla i ett enda sammanhang. Ett gemensamt betänkande avges om dessa, ifall inte särskilda skäl i något fall kräver ett annat förfarande.

29 § Betänkanden och utlåtanden

Ett utskott ska avge sitt betänkande eller utlåtande skriftligt. Ett betänkande avslutas i beslutspunkter som innehåller utskottets beslutsförslag.

Utskottets betänkande ges på både finska och svenska.

I betänkandet och utlåtandet antecknas de utskottsmedlemmar som deltagit i behandlingen av ärendet. I dem antecknas också om en medlem av utskottet endast delvis deltagit i behandlingen av ärendet.

30 § Val som förrättas i ett organ

I 10 kap. 19 § i kyrkolagen föreskrivs om val som förrättas i ett organ.

kyrkolagen 10 kap. 19 § 1 mom.

Förtroendevalda, tjänsteinnehavare och arbetstagare i ett organ utses genom val. Vid val blir den eller de som fått flest röster utsedda.

Motiveringen för ett beslut kan utelämnas.

kyrkoordningen 5 kap. 5 § 1 mom.

I arbetsordningen finns närmare bestämmelser om ombudsinitiativ och ordningen för inlämning av dem, om behandlingen av framställningar och initiativ vid kyrkomötets plenum och utskott samt om omröstning och valförrättning.

31 § Organens protokoll och övriga handlingar

Över organens sammanträden förs protokoll. I protokollet antecknas sammanträdesdagen, behandlade ärenden, sättet att fatta beslut, de medlemmar som deltagit i behandlingen av respektive ärende, hörande av sakkunniga, omröstningar och beslut.

Organet beslutar vid sin konstituering om justeringen av protokoll.

Ordföranden och sekreteraren undertecknar organets protokoll och övriga handlingar.

kyrkoordningen 10 kap. 8 §

Protokoll ska föras över organens sammanträden. Bestämmelser om upprättande och justering av protokoll finns i förvaltningsstadgan, organets arbetsordning eller instruktionen.

5 kap. Plenum

Plenarsammanträden och initiativ

32 § Plenarsammanträden och dagordningar

Ordföranden sammankallar plenum.

Information om plenarsammanträdet och dagordningen delges i så god tid som möjligt före plenum. Dagordningen som ska publiceras innan plenum inleds innehåller en förteckning på finska och svenska över de ärenden som tas upp vid sammanträdet samt de handlingar som hänför sig till dem. Dagordningen kan sändas elektroniskt till ombuden och till personer med närvaro- och yttranderätt eller genom att dagordningen sparas i ett informationssystem som de har tillgång till.

Plenum kan ordnas som ordinarie sammanträde eller elektroniskt sammanträde. På elektroniska sammanträden och på meddelande om dem tillämpas 22 § 1 och 2 mom. samt 23 § 2 mom. Allmänheten ska ges möjlighet att följa plenum elektroniskt via internet eller i ett offentligt utrymme. Ordföranden beslutar om ordnande av plenarsammanträdet som elektroniskt sammanträde.

Ordföranden kan ändra den inbördes ordningen mellan ärendena i dagordningen eller avbryta behandlingen av ett ärende.

33 § Namnupprop

I början av plenum förrättas namnupprop. Ett ombud som anländer till plenum inom tio minuter efter namnuppropet anses vara närvarande vid namnuppropet. Ett ombud som anländer senare än det till plenum antecknas som närvarande från det klockslag när han eller hon anmäler sig till notarien.

Uppgifterna om frånvaro från plenum antecknas i protokollet från plenum.

34 § Närvaro- och yttranderätt vid plenum

Utöver det som föreskrivs i 5 kap. 4 § i kyrkoordningen, har en medlem i kyrkostyrelsen närvaro- och yttranderätt i plenum när de ärenden som nämns i 50–52 § samt i 54 och 55 § behandlas.

Ordföranden kan kalla någon annan sakkunnig till plenum för hörande vid behandlingen av ett visst ärende. Kyrkomötet fattar beslut om att höra en sakkunnig.

kyrkoordningen 5 kap. 4 §

Den ledande tjänsteinnehavaren vid kyrkostyrelsens kansli, kyrkostyrelsens avdelningschefer och de lagfarna sakkunniga som kyrkomötet utser för sin mandatperiod har närvaro- och yttranderätt vid plenum.

I arbetsordningen för kyrkomötet kan det föreskrivas om rätten för kyrkostyrelsens medlemmar att närvara och yttra sig vid plenum.

35 § Initiativ

Ett ombud ska avfatta sitt initiativ skriftligt och det ska innehålla ett kort motiverat förslag. Olika ärenden får inte tas upp i ett och samma initiativ. Initiativen ska lämnas till kyrkostyrelsens registratorskontor. Under mandatperiodens första session kan initiativ också lämnas till generalsekreteraren.

Ett initiativ som är ämnat för mandatperiodens första vårsession ska lämnas in senast klockan 12 den tredje dagen av sessionen. I andra fall ska initiativ för vårsessionen lämnas före utgången av mars. Ett budgetinitiativ i vilket det föreslås att ett anslag som inte ingår i kyrkostyrelsens förslag ska tas in i budgeten för kyrkans centralfond eller för kyrkans pensionsfond för följande år, eller att ett anslag som ingår i förslaget ska ändras, samt övriga initiativ som är ämnade för höstsessionen ska lämnas in senast den 10 oktober.

Trots vad som bestäms i 2 mom. får

- 1) ett ombud ta ett initiativ ifall något av de beslut kyrkomötet fattat ger en direkt anledning till det. Ett sådant initiativ ska lämnas in före klockan 12 den andra dagen efter att beslutet fattats.

- 2) ett initiativ som endast avser ändring av bestämmelserna i arbetsordningen eller övriga bestämmelser som gäller enbart kyrkomötets interna angelägenheter även tas vid en annan tidpunkt.

kyrkolagen 5 kap. 3 §

Biskopsmötet, kyrkostyrelsen och stiftsfullmäktige har rätt att göra framställningar till och ett kyrkomötesombud rätt att lägga fram initiativ för kyrkomötet.

kyrkoordningen 5 kap. 5 §

I arbetsordningen finns närmare bestämmelser om ombudsinitiativ och ordningen för inlämning av dem, om behandlingen av framställningar och initiativ vid kyrkomötets plenum och utskott samt om omröstning och valförrättning.

En framställning eller ett initiativ ska remitteras till ett utskott om det inte förkastas efter att ha bordlagts.

Ett ärende förfaller om det inte före utgången av kyrkomötets mandatperiod har slutbehandlats eller sänts för beredning till något annat organ än ett utskott vid kyrkomötet.

Bestämmelser om inlägg

36 § Inlägg

Ett ombud ska be om ordet på det sätt ordföranden bestämmer. Inläggen tilldelas i den ordning ombuden bett om ordet.

Avvikande från inläggsordningen kan

- 1) ordet ges till den som föredrar ärendet före övriga inlägg. Utskottets ståndpunkt kan presenteras av utskottets ordförande eller en annan utskottsmedlem som utskottet utsett för uppdraget.
- 2) en replik som begärts till följd av ett annat inlägg ges före de övriga inläggen. En replik får endast innehålla rättelser eller klarläggande bemötanden till inlägget.

Om flera samtidigt ber om ordet bestämmer ordföranden i vilken ordning ordet ges.

37 § Begränsning av inlägg

En replik får ta högst två minuter i anspråk.

I debatter som gäller sådana ärenden som avses i 50, 51 och 52 § i denna arbetsordning kan ordföranden begränsa inläggets längd till tre minuter.

kyrkolagen 10 kap. 17 § 3 och 4 mom.

I arbetsordningen eller i en förvaltningsstadga eller instruktion kan det ges sådana föreskrifter om längden på anförandena i enskilda ärenden som behövs för att säkerställa sammanträdet förlopp.

Det som anges ovan gäller även dem som har rätt att närvara och yttra sig vid ett organs sammanträde.

38 § Hållande av tal

Ett ombud ska tala från den talarstol som finns i plenisalen. Ett kortfattat anförande får framföras stående från platsen om inte ordföranden bestämmer något annat.

Om ordförande för plenum önskar delta i debatten ska hans eller hennes anförande framföras från talarstolen och ordförandens uppgifter under denna tid överlåtas till någon annan av kyrkomötets ordförande.

kyrkolagen 9 kap. 1 § 2 mom.

De förtroendevalda ska främja kyrkans bästa och sköta sitt förtroendeuppdrag med värdighet och så som uppdraget kräver.

kyrkolagen 10 kap. 17 §

Vid ett organs sammanträden leder ordföranden behandlingen av ärendena och ansvarar för ordningen. Om ett ombud eller en medlem genom sitt uppträdande stör sammanträdet förlopp och trots en tillsägelse från ordföranden inte uppträder som omständigheterna kräver, kan ordföranden

bestämma att han eller hon ska avlägsnas. Om det uppstår oordning, kan ordföranden avbryta eller avsluta sammanträdet.

Ombud och medlemmar har yttranderätt i de ärenden som behandlas. De ska hålla sig till saken när de yttrar sig. Om ett ombud eller en medlem avviker från saken och trots en tillsägelse från ordföranden inte återgår till saken, kan ordföranden förbjuda honom eller henne att fortsätta tala. Om det är uppenbart att ett ombud eller en medlem drar ut på sitt tal i onödan, kan ordföranden efter att ha gett en tillsägelse förbjuda honom eller henne att fortsätta tala.

I arbetsordningen eller i en förvaltningsstadga eller instruktion kan det ges sådana föreskrifter om längden på anförandena i enskilda ärenden som behövs för att säkerställa sammanträdets förlopp.

Det som anges ovan gäller även dem som har rätt att närvara och yttra sig vid ett organs sammanträde.

Behandling av ärenden i plenum

39 § Remissdebatt

I plenum förs en remissdebatt om huruvida framställningar från biskopsmötet, kyrkostyrelsen eller ett stiftsfullmäktige samt ombudsinitiativ och kommittébetänkanden ska remitteras till ett utskott. Efter debatten beslutar kyrkomötet på ordförandekonferensens förslag till vilket utskott ärendet remitteras om det inte förkastas i plenum. Samtidigt kan plenum besluta att ett eller flera andra utskott och vid behov förstärkta ordförandekonferensen ska ge ett utlåtande i ärendet till det utskott där ärendet bereds. Kyrkomötet kan besluta att också något annat ärende sänds för beredning till ett utskott.

Ett utskott ska iakttä de anvisningar som kyrkomötet gett då ärendet remitterats eller annars meddelat utskottet.

kyrkoordningen 5 kap. 5 § 1 och 2 mom.

I arbetsordningen finns närmare bestämmelser om ombudsinitiativ och ordningen för inlämning av dem, om behandlingen av framställningar och initiativ vid kyrkomötets plenum och utskott samt om omröstning och valförrättning.

En framställning eller ett initiativ ska remitteras till ett utskott om det inte förkastas efter att ha bordlagts.

40 § Behandling av betänkanden

Ett färdigställt betänkande som delats ut till ombuden ska bordläggas vid det plenum där det tas upp till behandling. Ombuden ska ges tillräcklig tid att sätta sig in i betänkandet. Om det finns vägande skäl kan betänkandet bordläggas vid ett plenum som hålls vid följande session under samma mandatperiod.

Vid beslut av ett ärende vid plenum utgår behandlingen från betänkandet. Först förs en allmän diskussion om betänkandet. Därefter behandlas beslutspunkterna i betänkandet separat. Om det endast finns en beslutspunkt kan den allmänna diskussionen och detaljbehandlingen kombineras.

1–2 mom. kan också tillämpas på behandlingen av ett sådant förslag om vilket inget betänkande utarbetas.

41 § Förslag om att avbryta behandlingen av ett betänkande

Om det i plenum läggs fram ett understött förslag om att ett ärende som ska avgöras ska bordläggas eller remitteras till utskottet, ska följande talare på ordförandens uppmaning begränsa sina inlägg till att gälla endast detta förslag och beslut om förslaget ska fattas innan debatten om själva ärendet fortsätter. Om förslaget godkänns avbryter ordföranden behandlingen av ärendet. Om förslaget förkastas fortsätter behandlingen.

42 § Förslag som tas till omröstning

Om det önskas omröstning om ett förslag som lagts fram under debatten, ska det framföras under detaljbehandlingen. Förslaget ska lämnas till ordföranden i skriftlig form.

Om ett förslag som lagts fram under debatten har fått understöd, ska förslaget tas till omröstning. Ett förslag som innehåller likartade alternativ tas emellertid inte till omröstning. Det betänkande eller den framställning som är utgångspunkten för behandlingen tas dock till omröstning även om det inte fått understöd.

43 § Omröstning

När alla som bett om ordet yttrat sig förklarar ordföranden debatten avslutad. Bestämmelser om omröstningssättet finns nedan i 44 § och bestämmelser om omröstningsordningen i 45 §. Omröstning förrättas och beslut fastställs på det sätt som bestäms i 10 kap. 6 § i kyrkoordningen.

Redogörelsen över förslagen, förslaget till omröstningsordning och omröstningsförslagen ska på begäran ges på både finska och svenska.

kyrkoordningen 5 kap. 5 § 1 mom.

I arbetsordningen finns närmare bestämmelser om ombudsinitiativ och ordningen för inlämning av dem, om behandlingen av framställningar och initiativ vid kyrkomötets plenum och utskott samt om omröstning och valförrättning.

kyrkoordningen 10 kap. 6 § 1–4 mom.

Om ett organ är enigt om en sak eller ett motförslag inte har fått understöd, ska ordföranden konstatera att beslutet har fattats.

Om ett motförslag har fått understöd ska ordföranden konstatera vilka förslag som inte fått understöd och vilka som tas upp till omröstning. Omröstning förrättas om ett framställt förslag och samtliga understödda motförslag genom att två förslag åt gången ställs mot varandra.

Ordföranden föreslår för organet att det godkänner ett omröstningssätt och, om flera omröstningar ska förrättas, en omröstningsordning. Dessutom lägger ordföranden fram ett omröstningsförslag så att svaret "ja" eller "nej" uttrycker ståndpunkten till förslaget.

Om ett beslut kräver kvalificerad majoritet ska ordföranden meddela detta innan omröstningen förrättas och beakta det när resultatet av omröstningen konstateras.

Ordföranden ska konstatera vilket beslut som har fattats utifrån resultatet av omröstningen.

60 § i arbetsordningen

44 § Omröstningssätt

Omröstning förrättas i plenum med en omröstningsapparat, ett elektroniskt röstningssystem eller genom namnupprop. Ordföranden meddelar på vilket sätt omröstningen sker.

Omröstning ska ske genom namnupprop om en meddelad elektronisk eller maskinell omröstning av tekniska skäl inte kan verkställas eller om ordföranden anser att de inte gett ett tillförlitligt resultat. Omröstning genom namnupprop förrättas i alfabetisk ordning enligt ombudens släktnamn.

kyrkolagen 10 kap. 18 § 1 mom.

Omröstningar ska förrättas öppet. Som beslut gäller det förslag som fått flest röster eller den kvalificerade majoritet som föreskrivs.

45 § Omröstningsordning

Först tas de två förslag som avviker mest från det ursprungliga förslaget till omröstning. Det vinnande förslaget ställs alltid mot det av de kvarvarande förslagen som avviker mest från det ursprungliga förslaget. Det av motförslagen som vinner den sista omröstningen är det slutliga motförslaget till utgångsförslaget. Ett förslag om att ärendet ska förkastas eller förfalla tas dock upp till omröstning allra sist.

46 § Ärenden som kräver två behandlingar

Om kyrkomötet under sin första behandling av ett sådant förslag som avses i 5 kap. 4 § i kyrkolagen godkänner en formulering som avviker från utskottets, ska ärendet remitteras till utskottet för ny behandling. Om utskottet föreslår ändringar i kyrkomötets

beslut, fattar kyrkomötet beslut om huruvida de ska godkännas eller förkastas. Därefter avslutas den första behandlingen. Om utskottet instämmer i kyrkomötets beslut är vidare debatt i ärendet inte längre tillåten utan ordföranden ska konstatera att den första behandlingen är avslutad.

Andra behandlingen av ett förslag som kräver två behandlingar ska ske vid ett senare plenarsammanträde under samma session som den första behandlingen. Omröstning om förkastande av ett förslag kan endast ske under den andra behandlingen av ärendet.

kyrkolagen 5 kap. 4 §

Om ett förslag av ett utskott har godkänts till alla delar i den första behandlingen i kyrkomötets plenum, ska det i sin helhet tas upp till andra behandling i ett annat plenum i den form som det beslutades i den första behandlingen, om ärendet gäller

- 1) bibelöversättning, den kristna läran, psalmbok eller kyrkohandbok,
- 2) principiella ställningstaganden som rör kyrkans tro och lära eller som grundar sig på dem samt åtgärder med anledning av dessa,
- 3) förslag om stiftande, ändring eller upphävande av kyrkolag eller godkännande av kyrkoordning.

Förslaget godkänns om det vid andra behandlingen får minst tre fjärdedelar av de röster som ges.

Val

47 § Val som förrättas i plenum

I 10 kap. 19 § i kyrkolagen föreskrivs om val som förrättas i plenum.

På röstsedeln ska namnet på den som ska väljas och vid behov även yrket anges så tydligt att det inte uppstår ovisshet om vem som avses. På röstsedeln får finnas högst så många namn som motsvarar antalet som ska väljas.

Vid omröstning med sedlar ska ombuden lägga sina röstsedlar i urnan i den ordning som deras namn ropas upp, vilket sker enligt sittordningen. Elektroniskt röstningssystem får användas vid val med slutna sedlar, om valhemligheten är tryggad.

De röstsedlar som getts vid val med slutna sedlar granskas och räknas genast när omröstningen avslutats. Ordföranden utser minst fyra ombud att biträda generalsekreteraren i denna uppgift.

kyrkolagen 10 kap. 19 § 1, 3 och 5 mom.

Förtroendevalda, tjänsteinnehavare och arbetstagare i ett organ utses genom val. Vid val blir den eller de som fått flest röster utsedda.

Motiveringen för ett beslut kan utelämnas.

Ersättare väljs vid samma val som de ordinarie medlemmarna. Om ersättarna är personliga, ska kandidaterna godkännas före valet och ställas upp vid sidan av de föreslagna ordinarie medlemmarna. Om ersättarna inte är personliga, blir de kandidater valda som näst efter dem som utses till ordinarie medlemmar har fått flest röster eller, vid ett proportionellt val, de största jämförelsetalen.

Vid ett elektroniskt sammanträde får val förrättas med slutna sedlar endast om valhemligheten är tryggad.

kyrkoordningen 5 kap. 5 § 1 mom.

I arbetsordningen finns närmare bestämmelser om ombudsinitiativ och ordningen för inlämning av dem, om behandlingen av framställningar och initiativ vid kyrkomötets plenum och utskott samt om omröstning och valförrättning.

48 § Val av ledande tjänsteinnehavare vid kyrkostyrelsen

Val av ledande tjänsteinnehavare vid kyrkostyrelsens kansli förrättas efter att elektorerna lagt fram sitt förslag i ärendet senast under den första sessionen som inleds när tre månader förflutit efter att kyrkomötets ordförande fått meddelande om att tjänsten blir vakant.

Kyrkostyrelsen ska ges tillfälle att ge elektorerna ett utlåtande om dem som anmält sig till tjänsten eller som gett sitt samtycke efter att ansökningstiden gått ut.

kyrkoordningen 5 kap. 9 §

Kyrkomötet inrättar och drar in en tjänst som ledande tjänsteinnehavare vid kyrkostyrelsen samt väljer och beviljar kyrkostyrelsens ledande tjänsteinnehavare avsked.

49 § Val av kyrkostyrelsens medlemmar

För val av medlemmar i kyrkostyrelsen ska ombuden på förhand få en förteckning utdelad som i förslagsordning innehåller namn, yrke och födelseår för de präster som stiftsfullmäktige fört upp på förslag till prästmedlemmar samt namn, yrke och födelseår för de lekmän som stiftsfullmäktige fört upp på förslag till lekmannamedlemmar.

Efter att elektorerna lagt fram sitt förslag förrättas val av medlemmar i kyrkostyrelsen så att ombuden på sin röstsedel antecknar namnet på två präster som förts upp på förslag och från varje stift namnet på en lekman som förts upp på förslag.

kyrkolagen 9 kap. 8 §

Om det inte finns särskilda skäl för något annat, ska kvinnor och män vara representerade till minst 40 procent vardera i kyrkans organ, förutom vid kyrkomötet och i stiftsfullmäktige, domkapitlet, kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige och församlingsrådet.

kyrkolagen 10 kap. 19 § 1 mom.

Förtroendevalda, tjänsteinnehavare och arbetstagare i ett organ utses genom val. Vid val blir den eller de som fått flest röster utsedda. Motiveringen för ett beslut kan utelämnas.

kyrkoordningen 5 kap. 12 § 1 och 2 mom.

Kyrkomötet förrättar val av medlemmar till kyrkostyrelsen i maj under mandatperiodens första år och biskopsmötet samma år senast i maj.

Från varje stift utses en lekmannamedlem utifrån stiftsfullmäktiges förslag. För val av lekmannamedlem ställer stiftsfullmäktiges lekmannamedlemmar upp tre lekmän på förslag och för val av prästmedlemmar ställer stiftsfullmäktiges prästmedlemmar upp två präster. Som lekmannamedlem och prästmedlem ska föreslås både män och kvinnor.

Debattärenden

50 § Debatt om ett aktuellt ärende

Biskopsmötet eller kyrkostyrelsen kan föreslå att debatt om en bestämd aktuell fråga ska föras i plenum.

51 § Skriftligt eller muntligt meddelande

Kyrkostyrelsen, den ledande tjänsteinnehavaren vid kyrkostyrelsens kansli eller kyrkostyrelsens avdelningschefer kan i plenum ge kyrkomötet ett skriftligt eller muntligt meddelande om en fråga de anser vara viktig.

52 § Frågetimme

Under varje session hålls en frågetimme, om inte ordförandekonferensen beslutar något annat. Under frågetimmen kan ombuden ställa frågor till biskopsmötets och kyrkostyrelsens medlemmar, den ledande tjänsteinnehavaren vid kyrkostyrelsens kansli, kyrkostyrelsens avdelningschefer och kyrkostyrelsens övriga tjänsteinnehavare.

6 kap. Budget och bokslut

53 § Inlämnande av budgetförslag och budgetinitiativ

Kyrkostyrelsen ska skicka förslag till budget och verksamhets- och ekonomiplan för kyrkans centralfond och kyrkans pensionsfond till kyrkomötets ombud före den 1 oktober.

Omedelbart då tiden för inlämnande av budgetinitiativ enligt 35 § 2 mom. i denna arbetsordning gått ut ska kyrkomötets generalsekreterare sända initiativen till ekonomiutskottets ordförande och övriga medlemmar.

54 § Behandling av budgetförslag

Ekonomiutskottet ska i sitt betänkande som gäller kyrkans centralfonds och kyrkans pensionsfonds budget samt verksamhets- och ekonomiplan behandla samtliga anslagsärenden. Ekonomiutskottet ska sända det färdigställda betänkandet till kyrkomötets kansli senast klockan 18 dagen före utgången av sessionen.

Vid behandlingen av budgeten och verksamhets- och ekonomiplanen kan utöver kyrkostyrelsens förslag endast sådana anslag som ingår i en annan framställning eller ett initiativ som avses i 5 kap. 3 § i kyrkolagen beaktas. Ett anslag som ingår i kyrkostyrelsens förslag kan ändras.

kyrkolagen 5 kap. 3 §

Biskopsmötet, kyrkostyrelsen och stiftsfullmäktige har rätt att göra framställningar till och ett kyrkomötesombud rätt att ta initiativ vid kyrkomötet.

55 § Tilläggsbudget

Om kyrkostyrelsen märker ett absolut behov av att ändra ett anslag som ingår i räkenskapsårets budget ska kyrkostyrelsen göra en framställning om ändring av budgeten till kyrkomötet. Endast kyrkostyrelsen har rätt att föreslå anslag eller ändringar av anslag vid en ändring av budgeten. Ett anslag som ingår i kyrkostyrelsens förslag kan dock ändras.

56 § Tidsfrist för godkännande av budgeten och ändring av utskottets förslag till budget

Bestämmelser om tidsfristen för behandlingen av budgeten samt verksamhets- och ekonomiplanen för Kyrkans centralfond vid ändring av utskottets förslag finns i 6 kap. 4 § i kyrkoordningen. Bestämmelser om tidsfristen för behandlingen av kyrkans pensionsfonds budget samt verksamhets- och ekonomiplan finns i lagen om evangelisk-lutherska kyrkans pensionsfond.

kyrkoordningen 6 kap. 4 §

Kyrkomötet ska godkänna budgeten samt verksamhets- och ekonomiplanen för kyrkans centralfond i november året före budgetåret.

Om kyrkomötet beslutar att ändra utskottets förslag till budget samt verksamhets- och ekonomiplan för kyrkans centralfond eller utskottets förslag till ändring av budgeten ska ärendet remitteras till utskottet, om inte kyrkomötet beslutar något annat. Vid den fortsatta behandlingen av ärendet behandlar kyrkomötet endast de ändringar som beslutats tidigare och de nya förslag som utskottet lagt fram på grund av dem. Budgeten samt verksamhets- och ekonomiplanen eller en ändring i budgeten ska då slutligt godkännas.

Lag om evangelisk-lutherska kyrkans pensionsfond (656/2023) 4 § 1 och 2 mom.

Kyrkomötet godkänner budgeten för kyrkans pensionsfond samt fastställer fondens bokslut och beslutar om beviljande av ansvarsfrihet för styrelsen och andra redovisningsskyldiga.

Kyrkostyrelsen utgör styrelse för kyrkans pensionsfond. Kyrkostyrelsen ska årligen lämna kyrkomötet en berättelse om skötseln av kyrkans pensionsfond.

Lag om evangelisk-lutherska kyrkans pensionsfond 5 §

På skötseln av kyrkans pensionsfonds ekonomi tillämpas vad som i kyrkolagen (652/2023) föreskrivs om skötseln av kyrkans centralfonds ekonomi. - -

57 § Behandling av bokslut

Bestämmelser om tidsfristen för behandlingen av kyrkans centralfonds bokslut och om beviljande av ansvarsfrihet finns i 6 kap. 5 § 4 mom. och 8 § 3 mom. i kyrkoordningen. Bestämmelser om tidsfristen för behandlingen av kyrkans pensionsfonds bokslut och om beviljande av ansvarsfrihet finns i lagen om evangelisk-lutherska kyrkans pensionsfond.

kyrkoordningen 6 kap. 5 § 4 mom.

Bokslutet undertecknas av ett beslutfört kyrkoråd eller gemensamt kyrkoråd och den tjänsteinnehavare som ansvarar för ekonomin. Bokslutet för kyrkans centralfond undertecknas av en beslutfört kyrkostyrelse och av direktören för centralfonden. Det undertecknade bokslutet ska utan dröjsmål lämnas till revisorerna för granskning. Efter revisionen lämnas det till kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige eller kyrkomötet för att behandlas av dem. Kyrkofullmäktige ska godkänna bokslutet senast före utgången av juni månad som följer på räkenskapsperioden och kyrkomötet före utgången av maj månad.

kyrkoordningen 6 kap. 8 § 3 mom.

Kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige eller kyrkomötet beslutar om de åtgärder som revisionsberättelsen och de anmärkningar som framförts i den ger anledning till. När bokslutet godkänns fattas också beslut om ansvarsfrihet för de redovisningsskyldiga.

Lag om evangelisk-lutherska kyrkans pensionsfond 5 §

På skötseln av kyrkans pensionsfonds ekonomi tillämpas vad som i kyrkolagen (652/2023) föreskrivs om skötseln av kyrkans centralfonds ekonomi. - -

7 kap. Särskilda bestämmelser

58 § Tillfällig befrielse från arbetet

Om ett ombud under pågående kyrkomöte önskar befrielse från mötets arbete ska ombudet skriftligt anhålla om det hos kyrkomötet.

59 § Proportionellt val

Vid proportionella val iakttas i tillämpliga delar de bestämmelser om proportionellt valsätt vid val av lekmanombud till kyrkomötet som gäller antalet sammanställare av kandidatlistan, antalet kandidater på listan, numreringen av kandidater, uppgörandet av en sammanställning av kandidatlistorna, röstsedlarna och uträkningen av valresultatet.

Innan valet förrättas ska det utgående från ordförandes framställning fattas beslut om hur bestämmelserna om proportionella val ska iakttas vid valet.

Bestämmelser om minimiantalet som kan begära proportionellt val finns i 10 kap. 19 § 2 mom. i kyrkolagen.

kyrkolagen 10 kap. 19 § 2 mom.

Valet av förtroendevalda ska förrättas som proportionellt val, om det begärs av minst så många närvarande medlemmar som motsvarar den kvot som fås när antalet närvarande delas med det antal som ska väljas, ökat med ett. Om kvoten är ett brutet tal, ska den avrundas till närmaste högre hela tal.

kyrkoordningen 5 kap. 5 § 1 mom.

I arbetsordningen finns närmare bestämmelser om ombudsinitiativ och ordningen för inlämning av dem, om behandlingen av framställningar och initiativ vid kyrkomötets plenum och utskott samt om omröstning och valförrättning.

60 § Lika röstetal

Bestämmelser om avgörandet vid lika röstetal finns i 10 kap. 18 § 2 mom. och 20 § i kyrkolagen.

kyrkolagen 10 kap. 18 § 2 mom.

Om rösterna faller lika vid omröstning, gäller som beslut den åsikt som ordföranden har röstat för. - -

kyrkolagen 10 kap. 20 §

Om rösterna eller jämförelsetalen faller lika vid val, avgörs resultatet genom lottning. - -

Om en tjänst eller ett förtroendeuppdrag tillsätts på grundval av förslag och rösterna faller lika vid valet, blir den vald som i förslaget placerats före den andra.

61 § Kyrkomötets kansli och sekreterare

Till kyrkomötets kansli hör kyrkomötets generalsekreterare, en notarie, en tolk, en förvaltningssekreterare, översättarna, elektorernas sekreterare, utskottssekreterarna och andra nödvändiga medarbetare. Kanslipersonalen är under sessionerna underställd kansliutskottet och annars kyrkostyrelsen.

Varje utskott och elektorerna har en sekreterare eller, om arbetsmängden förutsätter det, flera sekreterare.

Kyrkomötets generalsekreterare är sekreterare för kyrkomötet, ordförandekonferensen, förstärkta ordförandekonferensen och kansliutskottet samt chef för kyrkomötets kansli. Generalsekreteraren godkänner kyrkomötets utgifter för betalning.

62 § Språken i kyrkomötet

I kyrkomötet utgår behandlingen från texten på finska.

Ett ombud kan i sitt inlägg använda finska eller svenska. Ifall ombudet använder svenska utan att genast kort återge sitt inlägg på finska ska mötets tolk översätta det huvudsakliga innehållet i inlägget. Tolken ska vid behov översätta det huvudsakliga innehållet i ett inlägg som hållits på finska för ett svenskspråkigt ombud.

63 § Protokoll från plenum

Beslutsprotokollen från kyrkomötets plenarsammanträden upprättas på finska och svenska. Till protokollet fogas de finskspråkiga bilagorna och i den mån det är möjligt även översättningarna till svenska. Inläggen bifogas protokollet på finska eller svenska i enlighet med det språk ombuden använt.

Protokollet undertecknas av plenarsammanträdet sekreterare.

64 § Expeditioner och utdrag

Beslut ska delges genom protokollsutdrag. Protokollsutdraget undertecknas av sessionens sekreterare.

Över kyrkomötesbeslut som ska verkställas i brådskande ordning och kyrkolagsförslag till statsrådet upprättas en expedition. Kyrkomötets ordförande och generalsekreterare undertecknar kyrkomötets expeditioner.

65 § Protokolljusterare

Kansliutskottet kallar för varje session två ombud och för dem personliga ersättare till att justera protokollen från plenum.

66 § Granskning av inlägg

Till ombudet skickas ett meddelande om att ett renskrivet inlägg har färdigställts. Ombudet ska inom ett dygn från meddelandet granska inlägget om han eller hon inte kommit överens om något annat med generalsekreteraren. Om ombudet inte godkänner det renskrivna inlägget, ska han eller hon anteckna sina ändringsförslag och kommentarer i det. Om tidsfristen inte iakttas, anses inlägget vara godkänt.

Om ett ombud gjort ändringar i sak i sitt inlägg ska justerarna påpeka detta för ombudet och om enighet inte nås om innehållet i inlägget, ska justerarna anteckna sin uppfattning i protokollet.

67 § Redogörelse för bindningar samt uppgifter i anslutning till detta

Kyrkomötets kansli tar emot frivilliga redogörelser för bindningar och är personuppgiftsansvarig för registret över bindningar.

Det rekommenderas att redogörelse för bindningar ges inom två månader från kyrkomötets kanslis begäran, som framställs när en person väljs till ett förtroendeuppdrag eller inleder sitt tjänsteförhållande eller uppdragsförhållande. När uppgifter som getts i en tidigare redogörelse ändras är det önskvärt att redogörelse för bindningar ges på eget initiativ inom två månader från det att uppgifterna ändrades.

Kyrkomötets kansli ansvarar för att de offentliga uppgifterna i registret över bindningar publiceras på kyrkomötets webbplats. Uppgifterna kan publiceras om den som lämnat redogörelsen har gett sitt samtycke till detta.

Redogörelserna för bindningar ska delges kyrkomötets plenum en gång om året.

68 § Ikraftträdande

Denna arbetsordning träder i kraft den 1 juli 2023.

På kansliutskottet och expeditonsutskottet, vilkas mandatperiod pågår när denna arbetsordning träder i kraft, samt på deras sekreterare, tillämpas till utgången av mandatperioden de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.